بسم الله الرحمن الرحيم

ހައިކޯޓް / ދެކުނު ބަރި
ސ. ހިތަދޫ - މީދޫ
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-S-A/14
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: - * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވި ފަރާތް:

* ނަން: ފާއިސަލް * ދާއިމީ އެޑްރެސް: މަޑަނާ / ގދ. ފަރެސްމާތޮޑާ
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A301217 * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މަޑަނާ / ގދ. ފަރެސްމާތޮޑާ

* ރަޖިސްޓަރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 22 ރަމަޟާން 1440 / 27 މޭ 2019 * ނިމުނު ތާރީޚް: 15 ޝައްވާލް 1440 / 18 ޖޫން 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 24/Q8C/2018
- ނިންމެވިޤާޟީ: ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ ކޯޓުގެ ޤާޟީ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޖިނާއީ (ނިޒާމީ މައްސަލަ)
- ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 01 ޖުލައި 2018 * ނިމުނު ތާރީޚް: 12 މާރިޗު 2019

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/QSC/2018 ޤަޟިއްޔާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަކީ ނިޔާއީ ޙުކުމެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/14/SC (15 ނޮވެމްބަރު 2015) ސަރކިއުލަރގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާ ކުރާ ފަރާތަކީ ގދ.ފަރެސްމާތޮޑާ/ މަޖާރު، ޢާއިޝަތުއެވެ.

- **ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1) އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/QSC/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ [illegible] ޙުކުމުގައި، އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ، ގދ.ފަރެސްމާތޮޑާ [illegible]، 14 ފެބްރުއަރީ 2009 ވަނަ ދުވަހު 09:20 [illegible]، [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2008/03 [illegible] 10 ވަނަ [illegible]

[illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2008/03 [illegible] 10 ވަނަ [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2017 [illegible]

ކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ކަން އެނގެން އޮތުމުން، މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] 100 (ސަތޭކަ) [illegible] [illegible] [illegible] 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ގޭ ބަންދުކުރުމަށް [illegible] [illegible] ނިންމާފައެވެ." މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

2) ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/Q8C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގެ [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] 03 (ތިނެއް) ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާތަކާމެދު [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން [illegible]؛

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/Q8C/2018 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] ދަޢުވާ [illegible].

(ށ) ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/Q8C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ނ) ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/Q8C/2018 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކަނޑައެޅުއްވައި އެކަމުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން ޢާއިޝަތު 100 (ސަތޭކަ) [illegible] ހައްދު ޖަހައި 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ގޭބަންދުކުރުމަށް ޙުކުމްކުރައްވާފައި، މިސާލު ސަރީޙަކޮށްގައި ބަޔާންކުރުން މަނާކަން ސަބަބަށް ޢާއިޝަތުގެ ޙައްޤުގައި [illegible] ކަނޑައެޅުއްވުން.

3- ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/QSC/2018

ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގެ ސަބަބުތަކުން ކަނޑައެޅިފައިވާގޮތުން އެދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible].

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ: ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

24/QSC/2018 ޤަޟިއްޔާގައި، ގދ.ފަރެސްމާތޮޑާ/ [illegible]، ޢާއިޝަތު، 14 ޑިސެމްބަރު 2009 ވަނަ ދުވަހު 09:20 އެހާއިރުކަށްހައިރު، ގދ.ތިނަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލުގައި ވިހާފައިވާ އަންހެން ކުއްޖާ އަދި މީނާ ގދ.ފަރެސްމާތޮޑާ [illegible] [illegible] ސަބަބުން ވިހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު [illegible]/2008/03 [illegible] 10 ވަނަ [illegible] [illegible] ޢާއިޝަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅިފައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 17/2017 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 27 ވަނަ [illegible] (ހ) ގެ [illegible] ގދ.ފަރެސްމާތޮޑާ/ [illegible]، ޢާއިޝަތު 100 (ސަތޭކަ) [illegible] [illegible] [illegible] 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) ފުރަތަމަ ސަބަބު: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކޮންމެ މީހަކަށް، އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ކޮބައިކަން، ފަސްނުކޮށް އަންގަންވާނެކަމަށް [illegible] ބަހަކުން، އެމީހަކު އިޚްތިޔާރުކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ މަޝްވަރާކުރުމުގެ ޙައްޤު [illegible] އިސްވެ ބުނެވުނު މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/Q8C/2018 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގޭކަމެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ސަބަބު: ޒިނޭގެ ކުށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއްކަމާއި، ޒިނޭ [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޢުތިރާފުވުމާއި، މަދުވެގެން 4 (ހަތަރެއް) ފިރިހެނުންގެ ހެކިބަހުންކަން އެނގޭނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަދުވެގެން 4 (ހަތަރެއް) ފިރިހެނުންގެ ހެކިބަހުންކަން އެނގޭނީ، [illegible] ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގޭކަމެވެ.

[illegible] ކަމަކީ: މި މައްސަލައާއި ގުޅިގެން އާއިޝަތުގެ ފަރާތުން 11 މާރިޗު 2019ގައި [illegible] މި މައްސަލަ [illegible] ބުނެފައިވާކަމާއި، [illegible]

މި މައްސަލައިގެ [illegible] 2009 ޑިސެމްބަރ 14 ވަނަ ދުވަހު [illegible] 03 [illegible] 2013 ވަނަ ދުވަހު [illegible] ބުނެފައިވާކަމާއި،

މި މައްސަލަ ގުޅިގެން [illegible] މި މައްސަލަ ގުޅިގެން [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2011/SC-A/23 [illegible] 6 ވަނަ [illegible]

"....[illegible]

އިޢުތިރާފުން ދޫކޮށްލުމުގައި، އެ ދޫކޮށްލުން ބިނާކުރި ސަބަބުތައް ވަޒަންކުރުން ތަޤްދީރު ކުރުމަކީ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރަކަށް ވިސްނުނު ގޮތުގައި ސަބަބުތައް އެނގެން ޖެހޭނެ..."ކަމަށެވެ.

މި އުސޫލުން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނު ބަޔާން ކުރާ ގޮތުން ޖިނާގެ ކުށުގެ އިޢުތިރާފަކީ އެއިޢުތިރާފުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކަނޑައެޅޭ ޙައްދު ތަންފީޛުކުރުން ނިމުމުގެ ކުރިން ދޫކޮށްލުން ހުއްދަ އިޢުތިރާފުވުމަކަށްވާއިރު، އަދި އަމަލު ކުރާ ގޮތުން ނުވަތަ ކުރާ ޝަރީޢަތުން ނުވަތަ ޙައްދު ބަރަކާތް އިޢުތިރާފުދޫކޮށް ދޫކޮށްލުމަށް ހުށަހެޅުމުން ހައިކޯޓުގެ 2013/HC-A/122 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، މި މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށް ދީފައިވާ ސަބަބު ފަދަ އިޢުތިރާފުގެ ދޫކޮށްލުމުގެ ނުފޫޒު އެނގެން ނެތެވެ.

ވީމާ، ހުކުމުގައިވާ ދަށުކޯޓުން ފަނޑިޔާރުކަމުގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރުކާރުގެ މަޤާމުގައި ޝަރީޢަތު ވެރިޔާ އިޢުތިރާފުގެ މައްސަލަ ބަލާފައި ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލަ ޕްރޮސިކިއުޓްކުރުމުގައި ކުރިން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖަސްޓިސްގެ ނަންބަރު 2008/03/އުޞޫލު ޝަރީޢަތުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރީޢަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރުގެ ކުރިން ކުރިމަތިލާފައި ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިކުރުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން މަޖިސްޓްރޭޓް އަދި ފަރުދީ ޤާނޫނީ ނަންބަރު 17/2017 (ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)ގެ އިސްވެ ބުނެވުނު މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ގިނަ ފަރާތްތަކާއި ފަރުދީގޮތުން މަޖިލީ ޝަރީޢަތު 100 (ސަތޭކަ) އެތިފަހަރުން ހައްދު ޖަލްދުކުރެ 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ގެ ބަންދުކުރުމަށް ހިތަދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ފަރުދީގޮތުން ކުރިމަތިލާފައިވާ ހުކުމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/QSC/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙައްދު އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލާ އެއްގޮތްވާކަމަށް މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަތެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމާއެކު، ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރި ފަރެސްމާތޮޑާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 24/QSC/2018 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ސައްޙަކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

(ރިޔާސަތު)